

Helse- og omsorgsdepartementet

Postboks 8011 Dep
0030 OSLO

Deres ref.:

Vår ref.:

Saksbehandler:

Dato:

15/4572-4

Svendsen

15.09.2015

Høring - forslag til ny forskrift om obduksjon og avgjeving av lik til bruk i undervisning og forskning.

Viser til høringsnotat av april 2015 fra Lovavdelingen der Helse- og omsorgsdepartementet foreslår en ny felles forskrift om obduksjon og avgjeving av lik til bruk i undervisning og forskning.

Helsedirektoratet har gjort en gjennomgang og har følgende kommentarer:

Til § 3 Kravet om obduksjon

Etter vår vurdering bør det fremkomme av denne bestemmelsen hvordan kravet skal fremsettes, for eksempel på eget skjema, eller på annen måte at kravet skal fremsettes skriftlig. Det fremgår av bestemmelsen at det sammen med kravet blant annet skal opplyses om at de pårørende blant annet er informert om at de har en rett til å nekte obduksjon. Dette bør også fremkomme skriftlig. I § 3 nr 1 bokstav a) fremgår det at de pårørende skal være informert om at det er ønskelig med obduksjon. Etter vår vurdering bør de også være informert om hvorfor det er ønskelig med obduksjon.

Legen som setter fram kravet om obduksjon bør dokumentere skriftlig i avdødes journal at informasjon er gitt til pårørende (pkt 1-3). I tillegg bør legen dokumentere i journalen at det er foretatt en vurdering om obduksjon. Årsak(er) til hvorfor obduksjon bør eller ikke anses nødvendig må journalføres. Dette kan øke antallet obduksjoner og gjøre det nødvendig for ansvarlig lege å vurdere spørsmålet om obduksjon nøye.

Videre kan det være hensiktsmessig å innta en bestemmelse om at pårørende skal informeres om hva som skjer med uttatt biologisk materiale, ikke bare det som benyttes til forskning, men andre organer som hjerte og hjerne i de tilfeller der disse organene ikke gravlegges sammen med kroppen. Her har de pårørende i enkelte tilfeller anledning til å komme med ønsker om at gravferd ikke skal skje før hjerte og hjerne kan legges tilbake i kroppen. Sett i lys av den

Helsedirektoratet - Divisjon spesialisthelsetjenester

Avdeling sykehustjenester

Svendsen, tlf.: 24163187

Postboks 7000 St. Olavs plass, 0130 Oslo • Besøksadresse: Universitetsgata 2, Oslo • Tlf.: 810 20 050

Faks: 24 16 30 01 • Org.nr.: 983 544 622 • postmottak@helsedir.no • www.helsedirektoratet.no

oppmerksomhet som har vært rundt dette, bør det vurderes om det å innta bestemmelser om dette i forskriften vil kunne bidra til å klargjøre praksis.

Forslag til ny formulering:

«Legen som set fram kravet om medisinsk obduksjon etter obduksjonslova § 5, skal saman med kravet opplyse om

1. *dei næraste pårørande er informert om at*
 - a) *det er ønskeleg med obduksjon og kvifor*
 - b) *kva som skjer med uttatte organar som ikkje setjast tilbake i kroppen»*

Nytt annet ledd:

«Kravet om medisinsk obduksjon skal setjast fram skriftleg.»

Til § 4 Behandling av liket og biologisk materiale frå den døde i samband med obduksjon

Etter vår vurdering bør det av annet ledd fremgå at det også skal tas hensyn til de pårørende.

Forslag til nytt annet ledd:

«Utteke biologisk materiale skal behandlast etisk og fagleg forsvarleg og med respekt for den materialet stammar frå og dei pårørande.»

Til § 7 Oversikt over utleverte lik

Det er etter vår vurdering nødvendig å ha med bestemmelser om at anonymitet sikres. Dette kan tas inn i § 7 for eksempel ved at det tas inn en bestemmelse om at anonymitet ivaretas, eventuelt at det i § 7 henvises til § 8 tredje ledd.

Generelt

Det bør vurderes om det skal inntas egne bestemmelser som sikrer informasjon til pårørende i de tilfeller der barn dør og det kan være aktuelt med dødstedsundersøkelse. Ved obduksjoner av barn bør forskriften vise til « Veileder for informasjon til pårørende i forbindelse med obduksjon og forskning ved dødsfall hos barn.(IS -2237)

Veilederen foreslår at det i tillegg til muntlig informasjon til pårørende også gis en kortfattet skriftlig informasjon til pårørende om obduksjon, uttak av materiale for undervisning og forskning, tilbakeføring av enkelte organer som hjerte og hjerne samt reservasjonsretten. Utover dette har Helsedirektoratet ingen ytterligere kommentarer.

Vennlig hilsen

Torunn Janbu Johan Georg Røstad Torgersen
Divisjonsdirektør
Divisjon spesialisthelsetjenester

Torunn Janbu
Avdelingsdirektør
Avdeling sykehustjenester

Dokumentet er godkjent elektronisk